

ข้อคิดจากการฝึกร่วมทางทะเล อาเซียน-สหรัฐฯ
เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย พ.ท. อัครชัย หนูนภักดิ์

สถาบัน Institute of Southeast Asian Studies (ISEAS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “ข้อคิดจากการฝึกร่วมทางทะเล อาเซียน-สหรัฐฯ” สรุปได้ดังนี้

สองปีแรกภายใต้การบริหารของ ปธน.ทรัมป์ กท.สหรัฐฯ เป็นองค์กรนำในการคบหาทหาของสหรัฐฯ ในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ทดแทนงานด้านการทูตที่ไม่โดดเด่นนัก หนึ่งในงานของฝ่ายทหาร โดยเฉพาะ “กองบัญชาการอินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ (US Indo-Pacific Command : US Indo-Pacom)” ที่

ประจำกซ์ซัด คือ “การทูตฝ่ายทหาร” ดังเช่น “การฝึกร่วมทางทะเลอาเซียน-สหรัฐฯ (the ASEAN-US Maritime Exercise : AUMX)” บนน่านน้ำของอาเซียน ระหว่าง 2-6 ก.ย.62 การฝึกนี้

ไม่ได้สร้างความประหลาดใจแต่อย่างใด ถึงแนวคิดและแนวทางของสหรัฐฯ ในการสร้างความสัมพันธ์ทางทหารกับอาเซียน แต่น่าจะเป็นเรื่องของการไล่ตามกิจกรรมทางการทูตฝ่ายทหารระหว่างอาเซียน-จีนที่มีการฝึกร่วมทางทะเลไปเมื่อปีที่ผ่านมา ความสัมพันธ์ทางทะเลระหว่างอาเซียน-สหรัฐฯ มีความคืบหน้ามากกว่าจีน สหรัฐฯ มีการฝึกทางทหารแบบพหุภาคีประจำทุกปีและสองปีถึง 5 รหัส คือ CARAT, Cobra Gold, Khaan Quest, RIMPAC และ SEACAT ต่างจากจีนที่มีการฝึกทางทะเลอย่างเป็นทางการเพียง 2 รหัส คือ Blue Strike กับไทย เมื่อ 2553 และ Peace and Friendship Exercises กับมาเลเซีย เมื่อ 2558 ความสัมพันธ์ทางทหารระหว่างจีน-ชาติสมาชิกอาเซียน กำลังเติบโตขึ้นตามลำดับ เช่น การฝึกร่วมทางทะเลครั้งที่ 2 ระหว่างจีน-สิงคโปร์ ปี 2563 ในทางกลับกันจีนกำลังไล่ตามงานการทูตโดยฝ่ายทหารของสหรัฐฯ อยู่เช่นเดียวกัน

การฝึก AUMX แสดงถึงการขยายขอบเขตความสัมพันธ์ของสหรัฐฯ ไปสู่ทั้ง 10 ชาติสมาชิกอาเซียน และการฝึกนี้ยังเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม และ “การเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality)” ในสองทาง (1) AUMX ได้สร้างโอกาสในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กลับมา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-สหรัฐฯ ที่ห่างเหินไปนับตั้งแต่ปี 2557 ซึ่งวาระการเป็นประธานอาเซียนของไทย ทำให้เกิดการประสานงานของทั้งสองประเทศในการจัดการฝึกครั้งนี้ และการที่เมียนมาร์เข้าร่วม AUMX ทั้งที่สหรัฐฯ เพิ่งใช้มาตรการคว่ำบาตรกรณีการจัดการวิกฤตชาวโรฮิงจาเมื่อเดือน ก.ค.62 ที่ผ่านมา เป็นต้น ดังนั้น AUMX จึงเป็นโอกาสสำคัญของ

สหรัฐฯ ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับเมียนมาร์และไทย ผ่านกิจกรรมกับองค์กรระดับภูมิภาคนั้นคืออาเซียน เท่ากับว่าอาเซียนได้เป็นแกนกลางในการปรับปรุงความสัมพันธ์ที่กลไกทวิภาคีระหว่างประเทศไม่สามารถทำได้ และ (2) การฝึกร่วมทางทะเลระหว่างอาเซียน-จีนเมื่อปี 2561 ซึ่งมีขนาดของการฝึกเทียบเคียงกับสหรัฐฯ ที่มีเรือรบ 8 ลำ และใช้กำลังพลกว่า 1,000 นาย เข้าร่วมการฝึก แสดงให้

เห็นถึงความสำเร็จของอาเซียนในการจัดการฝึกกับทั้งจีนและสหรัฐฯ ที่ทั้งสองประเทศต่างมีเจตนารมณ์ในการขยายเครือข่ายด้านความมั่นคง และแสดงถึงศักยภาพของอาเซียนในฐานะการเป็นแกนกลางและผู้ประสานงาน ในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับชาติ

มหาอำนาจนอกภูมิภาค ซึ่ง AUMX เป็นหลักฐานยืนยันถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ISEAS สรุปว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมาและจนถึงอนาคตในการฝึกทางทหารระหว่างอาเซียนกับประเทศอื่นนอกภูมิภาค การฝึก AUMX แสดงถึงความปรารถนาของชาติมหาอำนาจนอกภูมิภาคที่ต้องการสร้างความร่วมมือกับอาเซียน และเป็นบททดสอบถึงการให้ความสำคัญต่อชาติมหาอำนาจนอกภูมิภาคของอาเซียน ซึ่งอาเซียนยังคงต้องการยืนยันถึงการเป็นแกนกลางในภูมิภาค

สำหรับประเทศไทย ควรให้การสนับสนุนแนวคิดและกิจกรรมที่เป็น การ เสริมสร้าง ความเป็น แกน กลาง ของ อาเซียน ซึ่งเป็นการประสานประโยชน์และสร้างสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เหมาะสมต่อการพัฒนาของประเทศสมาชิกในภูมิภาค สำหรับกองทัพไทยควรใช้การทูตโดยฝ่ายทหารเพื่อสร้างสภาวะด้านความมั่นคงในภูมิภาคที่เหมาะสมต่อการสร้างความเป็นแกนกลางของอาเซียน